

SLOVENKA

Glasiło slovenskega ženstva

Št. 2.

V Trstu 16. januarja 1897.

Letnik I.

Meseca januarja praznuje se god teh le slovanskih imen : 2. Mileva, 6. Darinka, 9. Cestimir, Vladimir, 10. Dobroslav, 12. Blagoje, Blagojila, 13. Zorislava, 19. Boleslava, 26. Dušana, 31. Divna.

POZOR!

Pošiljamo na ogled še drugo štev. s prošnjo, da nam jo vrnejo oni, ki ne mislijo naročiti se na list.

Druga številka zakasnila je ne vsled naše krivde, nego vsled krivde lesorezca, ki nam ni zgotovil pravčasno nove „glave“ lista. A nova „glava“ katero smo prejeli je tako slabo izdelana, da se bodo morale naše častite naročnice in naši častiti naročniki zadovoljiti še nekaj časa sè staro „glavo“ lista. Nadejamo se pa, da bo de tem bolj ugajala vsebina druge številke.

Slovenka.

Spisala Sava.

Ustvarjen je list, katerega je živo pogrešala slovenska inteligenca, osobito slovensko ženstvo! Dà, drzno rečem: slovenska inteligenca v obče — kajti čestokrat so se čule pritožbe o pomanjkanji čtiva za naše ženstvo. Tožilo se je, da naše ženstvo sega le po tujih časnikih rajše nego po domačih, da teži za vsem, kar je tuje — a domače zametava.

Odpraviti ta nedostatek, zakriti ta neljubi prizor, ustanovil se je list — katerega prvo številko uže prelistava radovedna bralka. S kakšnimi čutili pač? Oj, uganem jih! V duhu jo gledam bistrooko glavico, kako se nagiblje, čez-nj! Prva stran! Ni še prečitana — kaj je pač na drugi, tretji — — — Samo hipni pregled na-nje, potem nadaljujem pozorneje. Zorno lice ji rdeči. Zdaj čita pozorneje. Toraj „Zamejski“ pošilja prve pozdrave Slovenkam! In tu na drugi strani! Naša „Vida“, stara znanka! Ponosa ji blesté oči. Poslali so Slovenkam pozdrave najodličnejši rodoljubi — mej njimi slavljeneč, ki se polovico stoletja bori za naše svetinje! Radosti kipi srce naši — pravi slovenski devi!

Tam zrem drugo! List drži v roki. Preobrača liste, šteje strani, kje so povesti? Oj, skromen listič si „Slovenka“. „No, začetek je, saj bode vedno boljši“ — govori slovenska deva, ki je čitala uže mnogo tuje literature.

Tretjo zrem: Vrnila se je s sprehoda, morebiti z ledišča. Stopivša v razgreto sobico, ozré se na pisalno mizico — nič pošte? Dà! „Slovenka?“ Počasi sname zavitek, razgrne polo, na polovici četrtnine — par sekund posveti vsaki strani, zgrne četvrti, polovici skupaj, počasi vtakne list v zavitek — pomoči pero in zapiše „nazaj!“ Slovenka je pokazala vrata „Slovenki“ — Sree se mi krči — toda dalje.

Zrla sem še jedno — dve. Dražestna gospica sedi na divanu. Sinoči je bila na veselici v bližnjem mestu. Nekdo potrka. Pismoñoša. — Kaj je to? „Slovenka?“ Parkrati jo obrne v roki in z vzdihom položi na bližnjo mizico. — „Kaj-li počne Netty — da je ni?“

Nekdo trka. — Jeanettka. — „Kako se počutiš ljubka?“ — Ali si se dobro zabavala sinoči? — No, še dosti — a moja nova oprava — je proč! In ti? — „No, no — — a kaj imaš tu? Pismoñoša mi je ravno kar donesel. — „Slovenka?“ — oh ne bodi neumna — ali se naročiš? Kje bi vzeli denar za vse te liste. — In vlila se je gosta ploha psovč in nemilih besed na te slovenske pisatelje — časnikarje, ki vedno kaj novega izdajo, samo da denar izvabljajo — — In „Slovenka“ je obležala pozabljena pod kopo „Elegantnih môd — in nemških romanov. — —

Dovolj! Ta prizor mi ostane nepozaben. Ne tuguje „Slovenka“! Ta prizor je bil osamljen. Uzrla pa sem mnogo prizorov iskrenih slovenskih dev, uzornih mater, ki so z veseljem, ponosom, radostjo in nauđušenostjo vsprejele prvi tvoj pozdrav. Plamteče njih oko razodevalo mi je, da so imele „Slovenko“ — da so pripravljene skrbeti in delati v to, da postane list vreden svojih vrednih sestrah. Da, drage rodoljubke na nas je, da si ga ustvarimo po svoji volji, po svojem ukusu — da si ga usvarimo sebi v čast in v ponos svojemu rodu.

Povesti sre.

Čitala iz src človeških
Sem povestic že precej.
Malo našla v njih veselja,
Strtih pa dovolj nadej.

Mnogokrat sem se zavzela,
Ko sovraštvo in zavist,
Bedo in gorje življenja
Kazal src je črni list . .

Oh, in zdaj, — kako vsakdanje
Te povesti se mi zde!
Le, kjer ljubav se mi slika,
Sklepam radosti roké.

Slutnje.

Tisoč sladkih slutenj
Dušo mi objame,
Če oko se troje
Z ókom mojim vjame.

V blaženosti svoji
Zrem zaupno na-te,
O življenja sreči
Sanjam dneve zlate.
Vida.

Bodimo dosledni!

Spisal R o š č i n.

Davne moje sanje, da bi slovensko ženstvo imelo svoje *glasilo*, izpolnile so se, izpolnile se prej, nego sem se mogel nadejati!

Moje prepričanje bilo je vselej tako, da slovenska narodna ideja *brez zavednega* narodnega ženstva rano ali pozno propade. Slovenstvo se je razcepilo na mnogobrojne stranke z različnimi podstrankami: stara njiva peša, stari stebri trešče in se ruše od razjedajočega duha sedanjega časa. Mnogim narodna ideja ni več cilj, nego le *srelistro* doseči ta ali oni sebični namen ali zadostiti tej ali onej osobnej strasti.

Tak je bil položaj, ko se je probudila slovenska ženska.

Kaj je privedlo slovensko žensko k zavednosti? Ali so jej možki odprli hram znanja, ali so jih oni naučili, da so ravno take razumne stvari božje, s takim srcem, s takoj glavo, kakor oni? Ali so jim morda oni ponudili truditi se vkupnimi, zjedinjenimi silami, da se reši slovenstvo, da se ozdravi cloveštvo?

Spomin naših svetih blagovestnikov, katera sta dala našim pradedom rodno knjigo, rodno azbuko in jih učila slaviti Boga na materinem jeziku, ta spomin vzbudil je k življenju velehvalno družbo sv. Cirila in Metoda, ki si je zapisala na svoj prapor: spasiti slovenskej materi to, kar je po božjej in cloveški pravici *njeno*.

Ljubezen k domovini, napreženje vseh narodnih sil k spasenju domovine — te zlate besedo ozarile so blestečim svitom naše rodne kraje.

Ta luč je vzbudila tudi slovensko žensko. Najsvetejša, najvzvišenejša ideja ljubezni k domovini privedla je slovensko ženstvo k zavednosti, in to ženstvo razumelo je migom najsvetejšo in najvzvišenejšo svojo *dolžnost*. Jedva se je osnovala družba pod varstvom „slovenskih strán učiteljev“, svetih solunskih bratov, zbrale so se slovenske ženske okolo nje kakor marljive bučele okolo

svoje matice in neutrudno, z idejalnoj požrtvovalnostjo nosile so jej darove; število družabnic se je množilo z vsakim dnevom; ženske podružnice rasle so kakor cvetice po prvem toplém pomladanskem dežji. In zdaj moramo brezpristransko reči, da možki so telo, ženske pa duša prelepe družbe. Kaj bi ona bez žensk!

Ako pa so slovenske ženske razumele najvišjo in največjo svojo dolžnost, ako v izpolnjenji te dolžnosti ne pešajo, nego razvijajo vedno večjo energijo, da mi strme in občuduje gledamo nanje — ali ravno te ženske ne pojmo tudi drugih dolžnosti, manj važnih, katere terjajo manj uma in manj energije in ali bi ne bile one tudi v izvrševanji teh dolžnosti nam, možkim, primer, ki nas vleče in ki, govorimo naravnost, more včasí celó prisiliti, rdečico v naše lice?

In ta vzgled nam dajejo one ženske, o katerih smo mislili, da so „slabi spol“ in katere smo učili le toliko, da bi nam samim bilo mogoče s kom govoriti, kadar sedimo v družinskem krogu!

Da, ženske bile so možkemu igrača, čéčice, cvetice na katerih bi mi mogli pasti svoje oči.

Treba je bilo dati ženski le priložnosti, in dokazala nam je blistateljno, da ni kakega posebnega možkega in ne kakega posebnega ženskega uma, nego je le občečloveški um, kateri je dal pravični Stvarnik v jednakej meri vsem, katere je ustvaril po svojej podobi, naj si bodo jednega ali drugega spola. Ako se v tem nismo mogli prepričati prej, krivi smo bili sami. Možki so iznašli reči, ki nas morajo poraziti; no do proste resnice, do proste pravičnosti, videti v ženskej bitje jednakopravno z njimi, v svojej celoti niso še došli. Seveda, tudi grajščaki cele vekove niso mogli umeti, da so njih robovi ravno taki ljudje, kakor oni. Egoizem ni šala! Kako prijetno, kako udobno je imeti *sužnje*, no — kako unižuje to cloveka, ne roba, no gospoda!

No nadejajmo se, da se ne najde več cloveka, ki ki bi se osmelil terjati prejšnje stanje za slovensko žensko. Ako je res, da je ona dokazala, da umeva prvo in največjo dolžnost ne slabeje, ako ne boljše, nego možki, kateremu so bila odkrita vselej vsa pota, da se razvija umstveno, naložimo jim i druge dolžnosti, delimo se z njimi!

No tu dojdemo do logičnega sklepa, do zahteve krščanske pravice: ni dolžnosti bez pravic! Dajmo torej ženstvu pravice, katere imamo mi, možki; dajmo jim one pravice, katerih si žele same, kajti same najbolje znajo, česa jim treba. Odprimo jim dveri v hram vede na stečaj: naj ide tja, katero vleče srce in um. Vede nam bode zadosti za vse! Ne bodimo monopolisti, ne držimo uporno v rokah tega, o čemer sami vemo, da ni samo naše, nego da je lastnina vsega roda cloveškega. Ako je naš možki um višji, nego ženski — kaka nam grozi opasnost? Ako pa se pokaže, da je jednak z onim, kako moremo terjati zanj več pravic?

Take so moje misli pri pojavljenji *prvega glasila* slovenskega ženstva! Komur je ljuba domovina, komur je drag obstanek našega milega naroda, ta stopi v krog

onih žensk, ki so krasota in ponos naš, žensk, ki nas uče primerom, kako nam je ljubiti domovino in da ta ljubezen je ona, višje katere je le še ljubezen k Bogu! Vkupe z njimi, z enakimi nam, obstopimo našo domovino in ščitimo jo vseh vragov z „uma svetlim mečem!“

Triglav.

Spisal idealist.

(Dalje.)

III.

(Ciril piše svojemu prijatelju Ivanu.)

Predragi moj Ivane!

Ko prečitaš to-le pismo do kraja, porečeš izvestno: „brez načel je, nedoslednež je ta Ciril.“ Toda — reci kar koli, samó ne zaničuj me, ne ročaj se mi! — Ko si pred štirimi meseci pravil v hôtelu „Wien“ o svoji Manici, moj Bog, kako sva se Ti smejala takrat s Tonetom! — Mnogo žaloga sva zinila o „beraški učiteljici“, ki niti „lepo“ ni. Nù, vsega, kar sva si mislila o Tebi, niti nisva mogla glasno povedati: bilo je prehudo, pre-slabo... O, kakó bedasto sem govoril tedaj! Prav takó, kakor slepec o barvah, ali rojen gluhec o — operah. Dà, nič drugače. Zares, aroganten nevednež sem bil takrat; nù, danes... ah, danes se ti pa izpovem iskreno — a nikar me ne izdaj Tonetu!! — da sem zaljubljen, srečno zaljubljen v dekleta, ki ni — čuj! — niti lepo, nego samó prav prijetnega obrazka, in ki ni — čudi se! — niti bogato, zakaj moja Franjica je — strmi! — tudi preprosta, vaška učiteljica! —

Hvala Bogu! Sedaj sem Ti povedal. Težko mi je šlo iz peresa, verjemi! —

Kako sem „zagrešil“ toliko „nedoslednost“? —

Poslušaj, povem Ti vse! —

Moj oče je, kakor veš, nadučitelj v Logu na tro-razrednici... to se pravi: naša šola je postala tro-razredna še-le letos po veliki noci, ker je bilo za dva razreda vsaj dvakrat preveč otrok. Oče in učitelj Š. sta torej dobila provizorično učiteljico v pomoč. Grozno sem bil radoveden, kako jo sprejmo naši kmetje in kako se izrazi o njej moj oče, ki je sicer blaga dobričina, a v šoli sila oster in natančen mož. Nù, že mesec dnij po Franjicinem nastopu mi je sporočil, da je „nova učiteljica jako ljubeznjivo in prikupljivo deklè, pa izvrstna učna moč.“ Pisal mi je, da „zna i z otroci i z ljudmi obce-vati takó, da imajo Franjico vsi radi“... Veš, da sem bil po takih vesteh še bolj radoveden, kakšna je učiteljica Franja. V svojih pismih na očeta sem često, navidezno le mimogredé, poprašal očeta, kaj gđe. Franjica i. t. d.; a oče mi je odgovarjal vedno isto: da je prijazna pu-nica, da so si vsi trije učitelji prav dobri kolegi, da jo ima moja mati rada... in take malenkosti, ali pa celó nič. —

Dovelj sva občevala; zato veš, kolik nasprotnik resne zaljubljenosti sem bil, kako slabo mnenje sem imel o ženstvu sploh, o „učenih“ damah pa še posebej. Moj Bog, se li še spominjaš, kako smo nekoč modrovali o „modernih peklenskih mukah“? — Bilo je prav tisti cas, ko smo citali duhovito satiro „4000“ v „Ljubljanskem Zvonu“ in tisti klasični, uprav Dantejevski prizor v predpeklju s pokorečim se doktorjem —... Bujna domišljija Grkov je ustvarila grozne muke za kaznova-nega Tantara, Sisifa, Prometeja, za Danajide i. t. d. ... fantazija dr. Nevesekoga je bila menda še rafiniranejša; nù, jaz sem menil tedaj, da bi bila za me najstrašnejša peklenska kazen, ako bi moral — vso večno večnost! — poslušati sentimentalne, jokave, vzdihujoče *lirske pesni*... Ti in Tone sta se mi smejala, meneča, da sem zagrešil — zopet! slab dovtip. Nù, prisegam ti pri ljubezni do svoje Franje, da sem govoril takrat čisto istino! —

In danes! Pomisli, že drugi teden precitavam z navdušenjem, s svetim ognjem in najglobljim sočutom: *Buch der Lieder von Heinrich Heine*.

Ah, prijatelj, to ti je knjiga pesnij, ki menda nima para. Lirika, sama lirika, sentimentalna, jokava, vzdihu-joča... a vendar, vendar pristna, realistična! Zdi se mi, kakor da sem jaz sam napisal te divne pesni... da sem jaz sam tako le opeval svojo Franjo. Vse mi je pi-sano iz duše, iz srca... ah, vse, vse, celo tista zdrava ironija, ki potegne véasih skozi ta bohotni vrt neštevilnih rožic-pesnic liki rezki sever tjá preko cvetocih livad... Zares, to je knjiga, v kateri sta se srečala kar dva umetnika: pesnik in slikar ter podala svetu delo „aere perennis“... —

Pa kam sem zašel! Pisati sem hotel o Franjici, pa ti modrujem o „4000“ in o Heineju! Vidiš: „das macht die Liebe so ganz allein“... kakor se glasi dunajska popevka, resnična do mozga in tjá dolí do poslednjega stiha: „Verliebte Leut' sind *nimmer* g'scheidt!“ Ergo, i jaz ne! — (Pride še.)

Nekaj o vzgoji otrok.

Spisala mati.

Mnogo je, majke, odvisno od vas.
Ali kdaj bolje tu bode za nas;
Nauke sprejema od majke otrok
Pušča koren nje beseda globok!

Mirko Bogovič.

Kje pociva radostnejše materino oko, nego na lju-bem, čvrstem otroku? Ktera ljubezen je čistejša, popol-nejša in nesebičnejša nego materina? In kaj bi ne! Saj je otrok duša nje duše. Kri nje krvi. V otroku vidi se sama. V njem se zrealijo vse njene dobre in slabe lastnosti, zreali se njena duša. A veste li drage matere kak zaklad vam je poverjen? Težko, težko se zaveda vsaka mati svoje težavne naloge. Ni večje umetnosti nego je vzgoja otrok. Vsaka mati želi osrečiti svojo deco, ker

jo ljubi nad vse. Ali koliko se greši ravno s to ljubeznijo, ker se ne ljubi prav. Saj je tudi zdravilo lek proti boleznim. Ali isto zdravilo more biti smrtonosno če se ga ne rabi o pravem času, v pravi meri. Vzgoja je največja, najtežja, najvažnejša umetnost. Kiparska umetnost nam obdeluje kamen, slikarska nam predočuje podobe s čopičem in platnom, zlatarska obdeluje zlató in drage kamene, a vzgojevalna umetnost obdeluje, kar je neprecenljive vrednosti, obdeluje dušo našo pravi Jemeršič. Vzgajajte nam jeklenih značajev in blagih src. Jeklenih značajev mili domovini, a blagih src Bogu. Vzgoja pa naj začne že v maternem telesu. Veste li ceniti važnost materinstva? Mati sama mora biti blaga, plemenita, značajna, delavna, požrtvovalna, čista, sveta. Težko je gotovo združiti toliko lepih lastnosti, ali vsaka naj se trudi, da je kolikor možno popolna, ker ne pravi samo sedanji modri atavizem, a že stare prislovice slovejo: Jabelko ne pade daleč od debla. Kakoršna mati taka hči. Slabo drevo ne more roditi dobrega sadu i. t. d. Popoln ne more biti nihče, a prizadevajmo si, spoznavajmo se, sodimo same sebe ostro. Če spoznamo same sebe, potem nam je lahko hrepeneti po popolnosti, a ne na videz, radi hvale ljudi. Popolnost naj bo v srcu in od tam se zrcali v vseh dejanjih.

Malo, revno bitje pride na svet. Mati ga mora odgojevati a precej tudi vzgojevati. Ne mislimo, da je to bitje neobčutno, ki ne vidi nič, ne sliši nič. Začnite precej o matere ter ne mudite nobenega dneva, nobenega trenutka! Gotovo ne učimo otroka prve mesece nobenih umetnosti. Ali govoriti mu je treba, peti, negovati ga. Da, da, toliko že čuti in pozna ali doni na uho ljubeznjiv materin ali pa drug nepoznan suhoparen glas. A kakor raste in se razvija telesno, tako skrbite tudi za dušo, za srce. Ah, da bi mogla izliti svoje srce na papir, da bi vam mogla vsaj nekoliko popisati kako plemenita, kako vzvišena, kako nedosežna je ta naloga. Praša naj se zató vsaka mati, je li vredna, da nosi to sveto ime. Glej, Bog ti izroči nežen, krasen, nepokvarjen cvet. In kaj storiš ti nevredna, slaba, lahkomisljena mati? Osuješ, pogaziš, zamoriš ga, da podivja in čestokrat žalostno pogine; ali pa mu zdaj pa zdaj priliješ, ogrebeš. Se ve, če imaš ravno čas in voljo zato, ali kadar ti dopuščajo drugi opravki, tako, da ne more ne živeti, ne oveneti in žalostno hira sebi in drugim v gorje. Ti pa vzemi nežni cvet, ki je več vreden nego vsi biseri svetá in vse zvezde neba. Vzemi ga, čuvaj ga zvesto, vztrajno vedno. Prva skrb, ko se prebudiš naj bodo tvoji otroci, ko delaš misli na nje, ko počivaš isto tako, zvečer, ko legaš ne zabi jih. Po noči in po dnevi, doma in drugod, vedno, vedno misli na nje in nikoli ne bo preveč. Da me umejete! Ne mislim s tem, da bi ves dan bdè in spè *samo* gledale otroke in nič družega. Ne, biti morate *pridne* gospodinje, *ljubeznjive* soproge, *goreče* kristijane, *požrtvovalne* rodobjubkinje, *dobre* matere. Človek, osobito pa mati ne more, ne sme mnogo počivati.

Poznam priprosto žensko, ki ima pet nedoraslih otrok. Sama kuha, sama pere, sama šiva in še ima časa, da čita poučne knjige. O da bi videli otroke, kako so

vsi umiti, snažni, zakrpani in kako se znajo vesti in govoriti. A ta zlata mati jim vedno govori, poučuje, svari, kara. Vedno je dobre volje, vedno je pripravljena pomagati in pokazati kar je otroku treba. Ravno tukaj pa greši mati največ, ker nima dovolj *potrpežljivosti* in *vztrajnosti*. Učimo se tedaj teh dveh neobhodno potrebnih, zlatih lastnosti. Kako popustljive smo večkrat napram otroku, ker se nam ne ljubi, ker smo nervozne. Srečna, srečna mati, ki je oborožena z vztrajno ljubeznijo in skrajno potrpežljivostjo. Tudi ne mislim, da bi otroku ves dan pridigale in prigovarjale. Prosto naj se otrok zabava z drugimi otroci. Otroku ni dobro samemu biti. Kjer je eden sam, poišče naj se mu primerna družba. Gotovo ste že opazovale, kako izvrstne zabave si napravljajo sami otroci. Kako se zdaj božajo, zdaj zopet prepirajo, a tu naj se sami spet pomirijo, ni treba vedno posegati vmes. Le če je skrajna sila, treba braniti, a razsodi naj se pravično, nepristransko, ker otrok dobro čuti, kje je pravica a kje krivda. Ne branite se ostro, vrle matere, a to tudi pravočasno in primerno značaju otrokovem. Nekojim je dovolj beseda, drugi ne ume lahkega svarila, treba je tedaj ostreje postopati in v skrajni sili vporabiti se more tudi šiba, a le v skrajni sili in le redko kedaj drugače nima nobenega vpliva več.

Učite otroka *ubogljivosti*, to je temeljni kamen. To je trdna podlaga, na katero morete zidati zlate gradove, nerazrušljive trdnjave. Kako se mora zidati, kaj storiti, kaj opustiti, povem vam prihodnjič enkrat. A tudi vsaka mati naj se zanima za to svoje najvažnejše vprašanje. Pošiljajte zato „Slovenki“ o tem spise in vprašanja, iz teh se posname, kar je dobrega in poučnega. Kajti edino le v obnem zanimanji more vspevati in koristiti naša stvar.

Simona Gregorčič

Biló je tiho. Po grmovji milo
Se petje tvoje, slavulj! je širilo.
Oh, živilo ti lice!
V blaženstvu vsa okoli
Je trepetala, mrla
Cveteča gošča, in samé zvezdice
So čudile se, zroč iz neba doli,
Divotnim melodijam tvoj'ga grla.
Čemu, čemu nakrat nevihta silna
Je zabučala čez mirno goščavo,
In suh je led nevsmilna
Zasula ti na glavo?

— — — — —
Prešlo je vse! Zopét tišina grobna
Zavela je po gošči; a podobna
Ni bila prvi! Slavček moj, sirota!
V bolesti si se zvijal sredi pota
In vztrepetal, ker vihar ti ljuti
Ah, strl je bil peruti!

Poteklo je več časa
 Da slišati ni bilo tvojga glasa.
 A čas ozdravlja, rãdost se pónavlja!
 V tišini zopet glasi milo vbrani
 Nakrat so zadoneli na vse strani.
 Da! čil si spet, in zdrav, in poln milobe,
 Kot bil si prejšnje dobe.
 Oh, pevec ljubeznjivi,
 Na mnoga leta naj te Bog nam živi!
 Da, prešlo je! A zdaj v radósti novi
 Zopet se vzpni na vejico zeleno,
 In novi naj glasovi
 Veselo zadoné, in zaželjeno
 Naj petje spet razlega se po krasni,
 A ne več jasni, mirni in veseli,
 Slovenski nam deželi.
 Oh, srca blaži, ki razpor jih draži,
 In kroti s petjem vzbunjene duhove,
 In svãri izneverjene sinove,
 Ki gluhi in nesložni,
 Krvave rane vsékajo pretožni
 Nesrečni majki, ki zaman jih zove!
 Zapój nam, slavček ljubi,
 In časa več ne gubi.
 Zapoj nam, pevec zlati,
 Ne mudi se! Slovenija te mati
 Želi in kliče te; in glej, prvaka
 Med pevci zopet narod tvoj te čaka!

Z a m e j s k i.

Mladostne sanje

spisala Vanda

(Dalje.)

Solnce mi je posijalo v sobo skozi na pol zaprte vetrnice, vzdignila sem glavo, méla si oči in iskala okoli s pogledom. Da, tu je bil tintnik, tu sem imela peró, tu sem imela velik dnevnik, tam pri mizi, kjer sloni moja sinočna plesna obleka, sedel je nekdo, ki se je zval Stanko, a katerega nisem poznala, jaz sem pisala neki Zorki, katere tudi nisem videla nikdar; vse, vse takó živo, takó resnično, da ne morem verjeti, da ni bilo res. Da sem jaz poročila moža, katerega bi ne ljubila iz svojega srcá, kakó se mi more to še sanjati? Na onega zopernega človeka, na — Davorina sem pa mislila z ljubeznijo v sanjah, na onega, katerega sovražim, ha, ha, ha! —

Kriva je bila ciganka, samo ciganka teh mojih sanj ali dnevnik si vendar hočem pisati, ker sem že sanjala o njem. Začenjam s prorokovanjem stare ciganke od včeraj:

Meseca decembra 18—

Dobro igra svojo ulogo. Sicer nikakor, da bi verovala njenemu praznemu besedičenju, poslušala sem jo le, da sem se jè čim preje odkrižala. In kako bi mogla verjeti to, kar mi je pripovedovala brezzoba starka?

Ha — ha! Tega pa že ne! Po njenih besedah je meni usojeno ljubiti človeka, katerega sedaj preziram! Ha — ha! Morda onega... lepega... Kako je afektiran in kako ošabno se vede po poti dobro vedé, da je lep. Čestokrat ima navado, da že od daleč ko nas zagleda, kopico učit. kandidatinj, potiplje polahko svoj ovratnik, da se prepriča je li vse v redu; neprenehoma pa si viha jedva vidne brke. In o tem človeku sem sanjala nocoj, da sem ga ljubila! brrr... in da sem bila poročena z drugim!?

Če je v družbi kakega tovariša, smeje se, da pokaže dve vrsti belih zób, kateri vé, da mu dičijo lepa usta. Razen tega je pa tudi zelo prekanjen on — mója antipatija, kajti navadno pohajkuje le bolj z grdimi tovariši samò, da se njegova lepota bolje zapazi.

Sicer pa ima prav, da se vedé tako ošabno; vsakdo bi ravnal tako, ako bi znal, da večidel tukajšnjega žentstva opazuje le njega, da jih je mnogo, ki se ne ozirajo prav nič na svoj ženski ponos ter mu opisujejo svojo ljubav v dišečih pismicih. V tem oziru priznajem mu prav akoravno mi je zopern. Čakaj ptiček; mene pa že ne pripraviš tako daleč, mene že ne omamiš kljubu vsej svojej krasoti.

Pa kam sem zabredla? Da bi opisovala vedenje svoje antipatije? Škoda bi bilo lepe moje knjižice. Ciganka me je popolnoma zmešala s svojimi bedarijami. Spraviti moram, drugače kdo ve, kaj utegnem nocoj še zabeležiti...

Meseca januarija 18—

Oni človek mi je od dne do dne bolj zopern, osobito od predsinočnega večera, ko sem bila z bratom v kavarni. Sedela sva, neravno blizu a vendar vstric njega. Njemu nasproti je viselo zrcalo, v katerem se je ogledoval ves čas.

Zavzel je ves prostor pri neki mizi, kakor da bi bil doma; na jedno stolico je položil palico, na drugo klobuk in rokovice, sél je pa na baržunast naslonjač. Pregledal je vse časnike, ktere je dobil, a vsakega le po dve minuti; menda ga nič ni zanimalo. Komaj se je naveličal tega, dá si prinesiti par „Damen“ in jame kaditi spuščevaje dim v kolobarjih proti ogledalu, a to vse iz tega namena, da bi se videl.

To vse sem opazovala skrivaj, in vidé, da ga opazuje tudi brat, vprašam ga: „Poznaš li onega človeka?“ „Le po imenu“, odgovori mi brat, „imenuje se Krasan!“

(Pride še.)

Čuvajte se opekline!

Spisal F. Göstl.

Kakor s špiritom, paziti se mora tudi pri delu z vsemi drugimi tekočinami, ki se lahko unamejo. Spominjam se na slučaj, ko si je neka deklica pridobila najhujše in smrtne opekline s tem, ker je zvečer pri luči snažila svoje rokovice z bencinom, prišla slučajno preblizo

sveče, bencin se ji uname, ogenj poloti se lehkega krila in ubožica je postala žrtev svoje neprevidnosti.

Marsikako nezgodo povzročilo je tudi poparjenje. Zlasti otroci, ki se radi motajo drugim pod nogami, naj se nikar ne potikajo v kuhinji, kjer se ima vedno opraviti s kropom. Tudi pri prelivanju vrele juhe itd. naj se vedno ravna pazljivo. Poparjenje z vrelim oljem, kovinami itd. dogaja se večinoma le v tvornicah; ako se slučajno ima opraviti v gospodinjstvu s temi tvarinami, treba je tem večje paznosti, ker je temperatura pri tem izredno visoka.

Opekline pa povzročijo se v časih tudi s kisljinami ali lugi. Vsa ta kemikalija naj se varno shranjujejo, zlasti da ne pridejo otroci do njih, ter naj se steklenke, v katerih se hranijo, vedno signirajo s primernimi, na njih nevarnost opazujočimi napisi.

Oziral sem se pri navedenih slučajih na najpogostejše uzroke opeklin, ki povzročajo velike in razširjene opekline, saj samo take pridejo v bolnico. A treba je preprečiti njih razširjenje in ugasiti ogenj takoj spočetka, ako je to le mogoče. In tudi tu je mnogokrat kriva nepremišljenost, da se to ne zgodi pravočasno. Dotičnik sam in obližje je običajno tako prestrašeno, da ne vé takoj, kaj naj stori, a uprav to je zamuda vsake sekunde usodna. Mnogokrat teče uboga prestrašena žena iz sobe k sosedu, z vetrom dobi ogenj le netiva, in ko dospe k sosedu, je že vse krilo v plamenu, ona po vsom životu ožgana, v tem ko bi preje lahko udušila ogenj in preprečila nesrečo. Druga začne si strgavati obleko, kar ji le malo hasne, a zato vse roke ožge. Ako ni takoj pri roki vode, naj se uduši plamen s tem, da se dotičnik zakrije s kocom ali debelo odejo, ki se mu tesno ovije. Nato seveda se mu mora obleka odstraniti. — Ako se je koga poparilo, ali ako se je ožgal s kisljinami ali lugom, obliže naj se z mrzlo vodo.

Po ugasenju ognja treba je olajšati velike bolečine z mrzlim obkladkom, ki se pogosto menjava ali pozneje z namazanjem opekline z oljem, čez kar se položi vata in na lahko pritrdi. Skrbi se naj za zdravniško pomoč in za eventuelno prevedenje v bolnico. V vsaki dobro opravljeni bolnici imajo posebne „vodne postelje“, katere zdravnik v sili, dasi težavno in nepopolno, lahko inprovizuje povsod. S tem se ponesrečencem vsaj odstranijo bolečine, ako tudi se ne prepreči nesrečni izid.

K sreči sicer niso opekline običajno tako prostrane in tako velike, in vsled tega tudi ne tako nevarne. A ker nesreča nikdar ne miruje, dolžnost nam je, storiti vse, kar je v naši moči za njeno preprečitev. In v kolikor so nesreče povzročene po nevednosti ali nepaznosti, preprečijo se lahko marsikdaj s primernimi razjasnili, pouki in opomini. Zato želim, da mile Slovenke ne pozabijo teh opozoritev, (dasi jim menda nisem povedal nič novega), temveč da si vedno in vedno kličejo jih v spomiu pri svojem ravnanju,

Moda in strokoznanstvo.

Spisuje M. Kunc. (Dalje.)

Najzvestejša naročnica strokovnih spisov pa je pridna in varčna gospodinja. Pri nas v Slovencih tega stavka marsikedo ne bode niti prav umel; če tudi je popolnoma resničen. Prevladuje pri nas še mnenje in zastareli nazori, da razširjenje strokoznanstvih ved, kakor tudi modnih listov pospešuje gizdavost in potratnost!

Té posledice tacih nazorov in brezbriznosti v gospodarskih stvareh pa vže sedaj občutimo.

Ne varajmo se! Modi ne zapirajmo potov s tem da v slovenskem jeziku nimamo nikacih sredstev za tekmovanje v proizvajaju. Rokodelstvo naše; pa tudi domače delo in umetnost gre pri oblačilnih strokah rakovo pot. Rokodelstvu se sicer tudi drugje tako godi; a to preide v roke velike industrije *katere pa pri nas nimamo*. A strokovne vede se mej drugimi narodi širijo in domače dele je ravno vsled zadostujočih poučnih sredstev jako imenitna obramba nasproti veliki industriji; ker omogoči ženstvu da si v domačem krogu, *torej na najcenejši način* oskrbuje ukusna in moderna oblačila.

Naši trgi pa se čedalje bolj preplavljajo z izdelki ki niso izvršek domačih rok. Celo v mestih, ki so nastale po rokodelstvu kupuje osobito srednji stan vse svoje oblačilne potrebščine izgotovljene v prodajalnicah. Svote ki se izdajajo pri nas za tuje delo in izdelke, počenski od navadnega priprostega perila do najdražjih vrhnih oblačil; za rokovice, klobuke, solnčnike in druge več ali manj potrebne stvari in lepoticja, *grdo leto za letom v večji meri izven naše dežele*.

Te svote znašajo stotisoče narodnega premoženja; katerih ne dobimo v nobeni obliki več nazaj! V nekaterih stvareh dobila je konfekcijska trgovina že neomejen monopol, in če se o pravem času še kaj ne ukrene postane naš narod v oblačilnih strokah popolnoma poslužen tuji industriji.

Ni še tako dolgo kar so nastale omenjene razmere. Pred dvajsetimi leti še, naročevalo in dobilo je naše ženstvo *vse kar prištecamo oblačilnim strokam*; — *doma, — ali v deželi!* Naše šivilje in modistinje zadoščale so vsem zahtevam in kdo mi ne bode pritrnil, če rečem: Takrat ko se je še vse doma izdelovalo bilo je naše moštvo; *osobito pa tudi ženstvo finrje, ukusneje in razmeroma tudi cenrje — ker soli lneje, — opravljeno nego sedaj!*

Značaj.

(Legenda)

Značaj, najkrasnejši junak in najmodrejši mož p r i š e l je nekoč iskat si primerne žene v Slovencih.

Potuje po lepi slovenski domovini, videl je pri nekem studenčku dve krasni mladenki.

Na prvi hip mu ena in druga silno dopadeta, in kar pričel je razgovor ž njima in tako-le prijazno rekel.

— Pozdravljam vaju, krasni mladenki! Tujec sem iz devete dežele in sem prišel v vašo lepo domovino da si žene poiščem. Vidim, da mi je sreča mila, ker sem tako brzo naletel na krasotice, hočem si jo izbrati izmed vaju, ako vama bodem ugajal.

— Dobro došel, prijazni tujec: odgovorila je prva. Nič nisi napačen in že na prvi pogled mi bolje dopadaš nego naši domači priprosti vsakdanjiki.

— Hvala ti, lepa mladenka! No pa, se moram vendar z vama razgovoriti da vaju bolje spoznam. Najprej kdo si ti, ki si me tako laskavo pozdravila? odgovori, lepa Slovenka!

Lepa res vtegnem biti, a Slovenka ne! ali bolje, da ti pravo kažem, rodila me je slovenska mati; jaz pa sem z bistrim umom, takoj izprevidela, da Slovenec ni nič na svetu, in sram me je bilo svojega naroda in svoje matere.

Toda jaz hočem vendar nekaj biti. Po imenitnosti in po časti hrepenim vse dni, in ker doma je ne dobim, iščem jo pri srečnejših, pri tujcih. Tujce spoštujem, tujce uvažujem in hvalim in tujcev sem vredna; in ker si ti tujec, in se jaz že tako lepo s teboj ujemam, mislim da je naposled prišla ura moje sreče, in da me ti vzameš za svojo izvoljenko in sebi primerno ženko.

Značaj ni na to rekel nič obrnil se k drugi in jo vprašal:

— A ti, krasotica, kaj mi ti praviš o sebi? Slišati moram obe, seveda, da boljše izberem.

— Prijazni tujec, priprosta sem Slovenka; in ker mi zdrav um in pošteno srce pravita, da kdor svoje zaničuje in se izneverja svoji majki, postopa nevhvaležno in nepošteno in se samemu Bogu zamerja, ker ni zadovoljen s tem, kar mu je on dal, zato ostanem rajši preprosta, nego da delam nečast sebi in svojemu rodu.

— Ah, ah! ti pa si prava! Premisli bolje kaj govoriš, ti prevzetna deklica! roga se ji navidezno Značaj.

— Prevzetna nisem, zato pa si tudi imenitnosti pri tujcih ne iščem. Zadovoljena sem s svojim, in ponosna na svojo, dasi prosto in ubogo, vendar lepo in pošteno majko, za katero bom vedno skrbela, in če bo treba še življenje dala.

Če misliš zmotiti me, neznani in, kakor se vidi, imenitni tujec, ne bo nič! Zato pa le vzemi mojo tovarišico in srečen bodi z njo dokler moreš; saj kakor je danes izdala svojo majko, tako izda jutri tudi tebe lahko.

Na te odločne in plemenite besede se ni mogel Značaj več premagovati, ampak presrečen in navdušen stopil je bliže odkritosrčni krasotici, in jej rekel:

— Oh, ti si res zlatá vredna mladenka. Evo, česa sem iskal v Slovencih, in bal se, da ne dobim tako z lahka! Ná roko, uzorna zvezda moja. Slovenka hočeš na vsak način ostati, zato pa bodeš tudi moja!

To ni bilo po godu drugi deklici. Od same jeze in nevošljivosti je grdo zarudela in se tako zagnala v tujca:

— Kaj hočeš, nespametni tujec, s tem trmastim dekletom, ki bi se rajše odreklo tebi, nego svoji slovenski ničevosti! Glej, jaz se pa vsemu odrečem, da le tebe dobim.

— No, jaz sem tak mož, kateremu ugaja ravno nasprotno. Sram te bodi, ki tako brezobzirno in lahko-miselno zametuješ, kar ti je Bog poleg vere, najlepšega podaril na zemlji — značaj, prepričanje, um srcé; svojo narodnost, svoj jezik, svojo domovino! Vse to se ne kupuje, pa se tudi ne prodaja. Le hodi z Bogom, lepa, ali malovredna tujka!

Ti pa, prekrasna in krepostna izvoljenka moja, teči domu, objemi drago mater, izjokaj se ji veselo v naročji, sporoči jej da si drazega dobila, da si zaročenka, in da skoraj pride po te in te visoko povzdigne pred svetom najmodrejši, najbogateji, najlepši mladenič devete dežele, tvoj ženin — Značaj!

V a n j u š k a

Književnost in umetnost.

Pod tem zaglavjem bode prinašala „Slovenka“ kratka, jedrnata poročila, s katerimi bomo opozarjali zlasti naše č. čitateljice na najnovejše, za ženstvo primerne pojave v literaturi, gledališči, v domačem slikarstvu in kiparstvu.

„Ksenija“, opera v enem dejanji, se zove največje delo V. Parme. Dne 5. t. m. se je pela ta opera z največjim vspehom v Ljubljani. Komponist „Urha“ je pokazal s „Ksenijo“, da je v enem letu jako napredoval in da nam more podati še mnogo lepega. Libreto drame je romantičen: dva brata plemenitnika ljubita isto devo. Mlajši se umakne v samostan, starejši pa ugrabi Ksenijo. Dekle uide in pribeži v samostan, kjer se uname mej bratoma ljut boj. Ksenija, hoteča zabraniti bratomorski boj, skoči iz samostana mej brata ter, zadeta od meča, pade mrtva mej tekmece na tla. — Najbolj sta ugajala v operi zbora mnihov in hlapcev viteza, valček (gdč. Polakova) in samospjev muiha Aleksija (g. Binder). Krasen pa je še posebno intermezzo. Občinstvo je navdušeno odlikovalo komponista, intendantca pa mu je podala za sluzen venec.

* * *

Povesti I. zvezek spisal dr. Ivan Tavčar.

O tem delu smo prejeli obširno oceno, a za to št. ni bilo prostora, za sedaj priporočamo prav toplo našim čitateljicam lepo knjigo s zanimivim in raznovrstnim čtivom.

Koncert, katerega je priredila dne 3. januarja ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Trstu, izvršil se je krasno. Ako rečemo krasno ni navadna fraza, s katero se vse hvali, bilo je res videti v vsem programu, da so bili vsi sodelovatelji vestno pripravljeni.

Deklamacija, petje, tamburanje in igra bilo je uprav dovršeno.

Po igri smo videle, da ima naše občinstvo tudi resne igre rado, take igre, ki pretresejo in blažijo; ne bi-li bilo za nekaj časa dovolj — neslanih burk? F.

„Slovenka“ zagledala je beli dan! Ni še dolgo kar so Slovenci pisali; „Ženska naj čita samo molitvene in kuhariške knjige“, zdaj, hvala Bogu, obrnila se je stvar mnogo na boljše. Razumniki in sploh vsak zavednež spoznava preveliko potrebo vsestranskega ženskega izobraževanja. Gotove te ideje, čeravno ne občne, sklenile so Slovenke izdavat list in to v prosep vsega naroda. „Slovenke“ ne bo le namen probujati in izobraževati ženstvo, temuč dokazovati hoče tudi, kako neobhodno potrebna je narodu vsestranska izobraženost ženstva. Vsled tega ne priporočamo „Slovenke“ le našemu ženstvu, temuč vsakemu rodoljubu. Podajati želimo v „Slovenki“ z Božjo pomočjo zdrave dušne hrane našemu narodu.

Človeško delo ne more biti popolno, tudi naš list ne bo popolen, a težil bo po popolnosti. Rade bomo sprejemale opravičene opazke, premišljale, presojele ter se po njih ravnale; tako tudi upamo da bode občinstvo rado čitalo naš list, premišljalo, presojalo naše misli, nazore in težnje ter nam pomagalo v potrebi. Dobro ve vsakdo, da ne učitelj, ne duhovnik ne more odgojiti dobro otroka, surove matere. A mati sama pa tudi ne more vsega opraviti; tedaj drug drugemu moramo pomagati, le v združenih močeh je zmaga. Me rade čitamo časopise, uredovane po možkih, nadejamo se, da bodo tudi možki radi čitali prvi slovenski časopis uredovan po ženskih. Priporočamo ga tedaj vsem stanovom obojega spola brez izjeme. — Osebnega napadanja „Slovenka“ ne bo poznala, njej bo le za dobro stvar. Če napravi kdaj z najboljšim namenom kako opazko, naj ne bode nihče mislil, da je hotela napadati osebo.

S temi vrsticami pošiljamo „Slovenko“ v svet, Bog jej daj svoj blagoslov! T.

Iz Jesenic smo prejeli sledeči dve oduševljeni pismi, ki sta nas zelo razveselili, ker uvidevamo čedalje bolj, da je bil naš list potreben, uvidevamo pa tudi, da je nekaj našega ženstva še vrlo, zavedno ženstvo. Take Slovenke zavedajoče se svojih dolžnosti do naroda, živi nam Bog! Evo pisem:

Slavno uredništvo!

Da razvidite da tudi pri nas na Jesenicah se je s toliko radostjo i radovednostjo pričakovala „Slovenka“, list s kojem je upati, da se prepriča naš spol da ni resnica da ženski naj bode narodnost stranska stvar, tudi tu nam je srčno dobro došla i dovolite da Vam povem kak utis nam je napravila prva številka. Prijela sem jo jaz prva ker imam najprej priliko, dasiravno sem imela oni trenotek obilo opravila, ni bilo mogoče premagati takozvane „ženske slabosti radovednosti“ uzlic temu, da je bil naslov na drugo naročnico, kajti svojo prijela sem komaj tri dni kasneje, zašla je namreč na Dolenjsko stran med tem ko je na Gorenjskem uzdihovala po nji dotičnica, morda pa si je v teh dneh po tako dolgem potovanju pridobila še kako drugo naročnico, kar bi ji iz srca privoščila;

Pogledam — ali joj — že je bil gospod za menoj in vskliknil: oh Slovenka! Kaj poreče moja ženka, hitro jo nesem — no sedaj jo pa beri — mislila sem si — Čujte pa naprej; gospa pripravljala je ravno večerjo ter prav energično mešala s kuhavnico ko ustopi gospod v kuhinjo rekši: no, tu ti je toli zaželjena, saj si vedno upraševala po njej — potem pa zaslišim izdatni „Živela Slovenka“, da je kar donelo. —

Opravila sem hitro svoje delo ter šla v jedilno sobo, tam najdem gospo čitajočo; kaj — mislite li, da mi je odzdravila, no pa kaj še to, saj še kaj družega ne bi bila slišala; ustopim se za nje hrbet ter tako čitam tudi jaz. —

Res, prav dopadala nama je, največ pa kjer ni bilo tistih fraz i bolj priprosto, razumljivo.

Resnica je, da smo Slovenke v marsičem zaostale za našimi slovanskimi sestrami — krivi so temu bili različni tužni odnošaji, osobito pa v nekaterih krajih, toda ko sem bila pred kratkim časom zopet enkrat i sicer le za nekoliko ur v Ljubljani, sem opazila da se je to prav zdatno premenilo tudi pri našem spolu, sliši se le slovensko, seveda tu in tam je še kaka „frajlica“ ki tolče svoj „aber gehns, gehns“, drugače pa uživaš prav slovenski zrak. —

Upajmo pa i tudi gotovi smo, da kar smo do sedaj še pogrešale, bode vže v kratkem nadomeščeno, seveda potrebno je, da nam v to podajo naše višje moči roko v pomoč: Slovenka pa bodi neutrudljiva napredovalka za našo narodno stvar! Gorenjski pozdrav!

Bivša Primorka.

Jesenice, Gorenjsko 7/1/97.

* * *

Slavno uredništvo „Slovenke“

Ko sem slišala, da izide list z imenom Slovenka, bila sem tako navdušena zanj, da sem ga težko pričakovala. Od dne do dne sem povpraševala ni li še izšla Slovenka ko sem jo pa dobila, bila bi najraje od veselja zaukala, solza veselja in radosti mi je priigrala v oko hitela sem izveršiti svoje gospodinsko delo da sem pred mogla čitati ljubljani in tudi tako potrebni list. Vzkliknila pa sem: O ženstvo, kaj hočeš še več tu imaš list, ki je zate, o blažena Slovenka razvijaj se in napreduj vzbujaj blaži in krepčaj nas, me pa ti bomo zveste sestre Slovenije podpirale! O kolik napredek, kako ponosne smemo biti vse Slovenke na svoj list pa tudi vsake Slovenke je sveta dolžnost list razširjati v svojem krogu. Sedaj se, bomo k tebi zatekale ponosne bomo ne Te ter ponosne bomo dajale našim hčerkam list v roke in učile jih ljubiti spoštovati „Slovenko“ in vse kar je slovenskega.

Ti pa dobro nam došla draga Slovenka, bodi naše krepčilo naš ponos razcvetaj se in nosi lep sad, v to pomagaj Ti Bog in iz srca Ti častita vsa navdušena

Jeseniška Slovenka.

Jesenice 7. jan. 1897.

Iz Trsta smo prejele sledeči dopis, katerega priobčujemo po želji dopisateljici:

Slavno vredništvo!

Že od daleč zaslišim pismonošo „Slovenka“! Poskočim od delalne mizice in že jo imam. Kaj sem vse čutila, ko sem jo zagledala, nočem Vam popisovati, le toliko Vam povem, da mi je solza porosila okó. Hitro sedem ter jo začnem čitati. Vsaka stran se mi je zdela lepša, članek zanimivejši od članka. Preberem jo od kraja do konca pazljivo, zvesto. Ko jo odložim, čutila sem v srcu neko srečo, neko zadovoljnost, neko tajno silo, da izrazim svoja čustva tukaj javno ter da javno zavrnem neke pedante, kateri so sodili že prvo številko, ki nima še nobenega spisa zvršenega; kateri ne razumejo ali nočejo umeti kolike težkoče so izdajati list že izkušenemu vredniku, kamo-li pa vrednici začetnici.

Le pogumno naprej tedaj vedno višje in višje v proslavo mile naše domovine ter v blažilo in omiko vseh zvestih Slovenk!

O l g a.

Iz Zagorske okolice 12/1/97. Pretečeno nedeljo imela je „Zaveza Zagorskih Slovenk“, ki deluje v smislu ženskih podružnic družbe sv. Cirila in Metoda, v prostorih podstaroste „Sokola“ g. P. Weinberger-ja, svoj letni občni zbor, pri katerem je bila soglasno izvoljena zopet doseđanja, marljiva predsednica gospica Lavoslava Eibensteiner; za nje namestnico gospa Jerin; za blagajnico in ob enem tajnico gospa M. Repovž in za nje namestnico gospica Ivana Bevčič.

Ta „zaveza“ ima zdaj 38 društvenic, kar je lepo število za Zagorje.

Zagorske narodnjakinje se gibljejo še-le malo časa, a so že dvakrat pokroviteljice družbe sv. Cirila in Metoda in bodo gotovo tudi letos poslale stotak, zlasti ker so sklenile kmalu prirediti v ta namen veselico.

Na prvi ženski list „Slovenka“ so se do sedaj naročile štiri, upamo lahko, da se to število kmalu pomnoži, saj novi list je ustanovljen le v prosep in korist našega naroda, za katerega so tudi naše vrle Zagorjanke z vsem srcem vnete.

M — a.

Iz Litije, 4. januarja 1897. Silvestrov večer, kateri se je priredil v korist družbe sv. Cirila in Metoda, prospel je v vsakem oziru prav krasno. Naše vrle tamburašice pod spretnim vodstvom gospoda Jereba in vrlo naše pevsko društvo, ter posamezni navzoči skrbeli so po vseh močeh, da nam je bil ta večer, prirejen v znani narodni gostilni „pri Fortuni“, v zabavo in vžitek. A ne samo zabave nam je podal ta večer, temveč tudi ukrepil naš narodni čut. Tukajšnje rodoljubne dame priredile so v korist prevažni naši družbi srečkanje, katero je nabralo za družbo lep prispevek. Kakor uže o mnogih prilikah, odlikovale so se tudi to pot znane rodoljubkinje s svojo navdušenostjo za sveto našo stvar, kazaje isto ne le v besedi, temveč tudi v djanji.

Omeniti moram še posebno, da so naše rodoljubkinje preskrbele slike nepozabnega slovenskega značaja in pisatelja Josipa Jurčič-a. Te slike delile so se posebno

radodarnim prijateljem naše družbe. Slike se dobé pri g. Roblekovi v Litiji, ako se ji pošlje najmanj 20 novčičev za komad. Čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda.

Te slike so prav fino izdelane, ter se lahko reče, da je ta slika našega Jurčič-a vredna, da si jo vsaka rodoljubkinja pridobi.

Silvestrov večer spomnili smo se tudi „Slovenke“, želé ji v vsakem oziru prav dobrega vspeha.

Bog i narod!

Ciril.

Uštrédni Matici školski, ki ima tisti namen, kakor naša družba sv. Cirila in Metoda, oddala je ženska podružnica v Pragi za leto 1896 — 11.500 gld., ter letos že, za novoletno zbirko 1000 gld.!

Pri nas ne pridobé vse ženske podružnice, katerih je 28, v enem letu družbi tolikega doneska, ker je naš narod ubožnejši, a tudi manj zaveden in zakaj je veliko manj zaveden? Ker nima še veliko narodnega ženstva. V tem oziru je veliko bolje, odkar obstoja družba sv. Cirila in Metoda, a še vse premalo se brigamo za napredek našega naroda.

Dal Bog, da bi novi ženski list „Slovenka“ vspodbudil še dremajoče in zaspane Slovenke. Širimo ta naš list, naj ne bo slovenske hiše, ki ne bi bila naročena na-nj.

Sramota bi bila za nas, ako bi list zaradi naše brezbriznosti ne vspeval!

Če je mogoče drugim Slovankam vzdržavati več listov, pa bi nam Slovenkam ne bilo možno vzdržati enega?

Na delo sestre, ker resnobni so dnevi!

M o k r o n o š k a.

Spodtikanje. Slišale, videle in čitale smo — le veruj nam slavno občinstvo! — da se nad „Triglavom“ v „Slovenki“ zgražajo učitelji in učiteljice, češ da se o poslednjih piše takó . . . nelepó. Ponavljati moramo tu besede, katere je rabil *Aškerc* lani v enakem slučaju: „Nekateri Slovenci stojé s svojimi nazori v zadačah, v bistvu književnosti, belestristiki in umetnosti na silno naivni stopinji“. Majhen in ubog v duhu mora biti tak, pa tudi enak podpisanimu junaku ako se čuti prizadetega. V tolažbo onih pa bodi vendar povedano, da je „*Triglav*“ prav nalašč *le slavospev* učiteljicam, kakor razvidimo iz nadaljevanja.

Villa Falconieri. (Roman v dveh delih. Spisal Rikard Voss.) Nemci imajo mnogo zbirk, katere jim podajajo za malo ceno najraznovrstnejše berilo. Jedna najizbornejših je Engelhornova „Allgemeine Romanbibliothek“ ki prinaša moderne romane, poleg nemških izvirnikov zlasti prevode iz francoščine, angleščine, italijanščine, norveščine, poljščine in ruščine. Svoj 13. tečaj pričela je z objavo romana: Villa Falconieri od Rikarda Vossa.

Voss, porojen 2 febr. 1851 na Pomeranskem v Nemčiji, je sin bogatega posestnika, ki ga je tudi, po dovršenih srednjih šolah, določil v poljedelske nauke. A on pečal se je raje in intenzivno s književnostjo, ter potoval po Nemčiji, Švici, Franciji in Italiji. Ker vsled bolehavosti

'Viktoria'

moderce za gospe, deklice

prodaja po nv. 50, 70, f. 1.—,
1·25, 1·30, 1·50, 1·80, 2·20,
2·60, 3.— in 4·20.

Velika zaloga vsakovrstnega
blaga za

predpustne veselice,

blago prav po zadnji modi

in sicer za **plesne toilette** v svetlih
barvah začetvi se 40 nv. vedno v
višje cene; svilnato blago svake
vrste od 80 nv. naprej, nakiti in
čipke za **plesne obleke** in **kostume**;
vsake vrste trakov širokih in ozkih
po prav nizki ceni; velika zaloga
rokavic iz svile, iz konca iz kože
ter krink. Ovratnike in zavrtnike.

Priporoča svojo zalogo
sokolskih potrebščin po
naslednjih cenah:

Volneno sokolsko blago meter f.	3.60
Olipšnje (garni- tura)	2.—
Pas iz kože mo- nogramom	2.—
Čepica	1.—
Pero sokolsko	—40
Monogram s ko- kardo	—15
Srajca rudeča	2.—
Gumbe rudeče, male (koščene)	—05
Gumbe rudeče, ve- like (koščene)	—08
Zavratnik	—20
Zapestnika (par)	—25
Pas v barvah za telovadbo	—60
Hlače (tricot)	3.30
Jopice telovadne za otroke 33—45 nč.	
za odrasle 50—65 ..	
Havelok f. 10, 11, 12 itd.	
Obleka Sokolska komplet, fl.	23

Jakob Klemenc
trgovec s manufakturim blagom
v Trstu, Via S. Antonio šte. 1.

Stenski koledar za leto 1897.

jako eleganten

dobiva se v tiskarni Dolenc po 20 nvč. komad. po pošti 25 nvč.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Via Molin piccolo šte. 1, I. nadstr. (blizu novega poštnega poslopja, kjer je „Delalsko podporno društvo“.)

Edini in prvi slovenski denarni zavod v Trstu

Sprejema hranilne vloge vsaki dan in je obrestuje po 4°/_o. — V Trstu ne daje nobeden denarni zavod tako velikih obresti. — Vsaka hranilna vloga bodisi velika ali mala obrestuje se po 4°/_o. — Vloga se lahko po 50 novčičev.

Hranilnih vlog je bilo vloženih do 31. decembra 1892. gold. 17.663·76

1893. „ 38.245 13

1894. „ 49.741·66

1895. „ 74.293·17

1896. „ 101.734·71

Skupaj gold. 281.678·43

Tudi po pošti se lahko pošiljaju hranilne vloge in je pridejati 15 nvč. za knjižico. Glavni deleži so po gold. 100, upravni po gold. 10, ki se lahko vplačujejo v mesečnih obrokih po 1 gold.

Uradne ure so: vsaki dan od 9—12 dop. in od 3—5 pop., ob nedeljah in praznikih pa od 10—12 dop

AITE & ZADNIK

TRST

Via Nuova na vogalu via S. Lazzaro.

Priporočata svojo bogato zalogo z manifakturnim blagom. V zalogi se nahaja povsem najnovejše blago, kolikor za gospe toliko za gospode in deco Veliki izbor vsakovrstnega perila, in sicer:

platna bombažina rujave in bele, namiznih prtov in prtičev, robcev, itd. Najnovejše vrste svilnatih in volnenih rut ovratnic in ovratnikov za gospode, srajce najnovejšega kroja za ples, veselice in razne prilike.

Bogat izbor možkega sukna od 90 nvč. naprej. 140 cm. široko. Prispelo je ravno kar tudi novo

blago za predpustne ve-elice

n. pr. razne štofe, trakovi, čipke k'nča, in lišpa, razne barvne svile. Dobivajo se trakovi raznih širokosti v slovenskih barvah. Bogati izbor za šivilje krojače in kitničarke.

Zimskega blaga cene jako znižane.

V zorcji na zahtev takoj, franko in blago poštnine prosto. — Za mnogobrojen obisk priporočata se udana

AITE & ZADNIK.

Prvi in najstareji fotografično - umetniški zavod Antona Jerkiča

v Gorici na Travniku št. 11. (poleg nadškofije)

prevzame vsa v fotografično stroko spadajoča dela do naravne velikosti. Izdeluje nadalje fotografije na porcelan, na broše (po najnovejši iznajdi), na platno, na svilo itd. Akvarele in oljnato slike; posnema po starih fotografijah pomanjševalno ali povečevalno na najkusesnji način. Jamči za neprekosljivo delo.

Cene poštene.

Slovenke!

BRIUCC

s podobami

izhaja v Trstu 3 krat na mesec in stane za vse leto **2 for. 50 novč.** Naročnino sprejema

Miloš Kamušič, Via Romagna št. 20, I. nad.

List izhaja vsako drugo soboto in stane za vse leto 3 gld.; za naročnike „Edinosti“ pa 2 gld.; posamezne številke se bodo dobivale v Trstu v tabakarnah: pri Chiozzi in pri g. Lavrenčiču (Piazza Caserma), pri Pipanu (Ponte della Fabbra) in pri Fratniku (Sv. Jakob) po 12 kr. Rokopisi naj se pošljajo uredništvu „Slovenke“, naročnina pa upravništvu „Edinosti“ ulica Molino piccolo, hšt. 3, II. nstr.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“. — Izdavatelj in odgovorni urednik **Fran Godnik.** — Tiskarna Dolenc. Trst.

Usake vrste

FAMBUKIC

dobivajo se pri tvrdki

J. Stjepušin

Sisak

Cenike pošiljam vsakemu na zahtev franko.